

Lukáš 11,5-13

Řekl jim: „Někdo z vás bude mít přítele, půjde k němu o půlnoci a řekne mu: ‚Příteli, půjč mi tři chleby, protože právě teď ke mně přišel přítel, který je na cestách, a já mu nemám co dát.‘ On mu zevnitř odpoví: ‚Neobtěžuj mne! Dveře jsou již zavřeny a děti jsou se mnou na lůžku. Nebudu přece vstávat, abych ti to dal.‘ Pravím vám, i když nevstane a nevyhoví mu, ač je jeho přítel, vstane pro jeho neodbytnost a dá mu vše, co potřebuje. A tak vám pravím: Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno. Což je mezi vámi otec, který by dal svému synu hada, když ho prosí o rybu? Nebo by mu dal štíra, když ho prosí o vejce? Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, čím spíše váš Otec z nebe dá Ducha svatého těm, kdo ho prosí!“

Nemůžu. Mám moc práce. Nemám drobné. Už to nestihnu. Musím hlídat děti. Nemám čas. Možná příště. Rozmyslím si to, a když, tak se ozvu... Sestry a bratři, jestli jsme my lidé na něco odborníci, tak jsou to výmluvy. Máme spoustu frází a vět, jak se vymluvit, omluvit, vytvořit si prostor pro odmítnutí, aniž bychom rovnou řekli ne. A někdy to jde dokonce až tak daleko, že se raději úplně vyhneme kontaktu s druhými, aby po nás někdo něco nechtěl. Je pravda, že zažíváme dost situací, kdy na nás někdo nepříjemně doráží s věcmi, které obtěžují a nedá se jim pořádně věřit: Dobrý den, přispějte na děti v dětských domovech! Anebo všechny ty monitorované telefonní hovory, které prý zaberou jen chvíličku času. V takové nepřehledné změti je pak často obtížné rozpoznat ty žádosti a prosby, které jsou skutečně opodstatněné, kdy se na nás obrací někdo, kdo je opravdu v nouzi a komu bychom mohli nějak pomoci. Jsme už skoro automaticky naučení nasadit odmítavý výraz a co nejrychleji odcházet či pokládat telefon. A když se sami dostaneme do situace, kdy bychom potřebovali pomoc, snažíme se do posledních sil pomoci si sami, nikoho neobtěžovat, nějak si prostě poradit. O pomoc voláme, až když opravdu nastane velmi vážná situace, a to pak voláme nejčastěji záchranku nebo policii. Dávno pryč jsou doby, kdy, když vám dojde doma pečivo, olej, mouka, sůl, zajdete k sousedům a poprosíte. To už se spíš sebereme a zajedeme do nějakého obchodáku, který má otevřeno dlouho do večera. A ve zcela pozdních hodinách jsou otevřené alespoň benzinky. V tom Ježíšově podobenství je to ještě po staru: Chleba si každý pekl doma sám a napekl si ho tolik, aby stačil zrovna na ten den. Takže když takhle večer neplánovaně přijde host, není čím ho pohostit. Ale nikoho by tehdy nenapadlo říct: Promiň, už je pozdě, už tě dovnitř nepustím, přenocuj, kde můžeš, a přijď ráno. Pohostinnost za jakékoli

situace byla – a v Orientu dodnes je – samozřejmou věcí. A to přesto, že to hostitele vystaví dost nepříjemné situaci: že musí jít k některému ze sousedů poprosit o chleba. Tehdy na vesnici se vědělo, kdo ještě chleba má, takže hostitel věděl, kam má jít. Možná to zrovna nebyl soused, s nímž udržoval nejlepší vztahy, ale co naplat, host do domu – Bůh do domu. A tak, s nepříjemným pocitem, protože věděl, jak je pozdě, zaklepal. Potřeboval tři chlebové placky, tedy množství jídla právě pro jednu osobu. Neobtěžuj mě! zaznělo zevnitř jako odpověď. Už nemůžu, je pozdě, už spíme a dveře už jsou zavřené. Výmluva? Řekneme si: Byl by to takový problém, prostě se zvednout, dát mu tři chleby, když je má, a zase si jít lehnout? Jenže problém by to byl, a větší, než si dnes asi představujeme. Lidé tehdy žili v domcích, které měly jen jednu místnost, spali všichni pohromadě, často pod jednou příkrývkou. Takže to znamenalo vstát ze společné postele, což může ostatní vzbudit. A otevřít dveře bylo ještě náročnější, protože na noc se dveře zavíraly těžkou dřevěnou závorou, která se protáhla dvěma železnými oky. Zavírání i otvírání dveří tedy bylo namáhavé a dělalo pořádný randál, který vzbudil úplně všechny. První pointou našeho příběhu je ovšem to, že ten člověk nakonec stejně vstane, ty dveře otevře a chléb tomu prosícímu dá. Snad pro neodbytnost žadatele, snad proto, aby se o něm po vesnici neříkalo, jaký je to necita a nelida, že nedokáže být vstřícný, když je druhý v nouzi. Společná morálka tehdy zjevně ještě dost platila. Ale to celé není jen příběh vedoucí nás jako posluchače k tomu, abychom si vzájemně pomáhali, byli k sobě ohleduplní a podstoupili i nějakou tu nepříjemnost, potřebuje-li druhý pomoc. Což samo o sobě jistě platí a je dobré si to vzít k srdci. Ale Ježíšovo podobenství míří ještě dál: pokud i ten unavený a usínající soused nakonec vyhověl, pokud i vy lidé dokážete projevit milosrdenství, vyslechnout druhého, vyhovět mu, i když vám to není zrovna příjemné – čím spíše vás vyslyší Bůh Otec, budete-li ho prosit! Čím spíše – to jsou ta dvě nejdůležitější slova této Ježíšovy řeči. Když vy tu a tam něco dokážete vůči druhým, čím spíše váš Otec v nebesích vůči vám! Když i vy, ačkoli žijete ve zlém světě a leckdy i sami máte v sobě dost zloby, když i vy dokážete vykonat něco dobrého, projevit lásku, uskrovnit se, něco si odepřít ve prospěch druhých, když i vy, ač jste, jací jste, se dokážete obětovat pro své děti a dávat jim dobré dary, čím spíše se obětuje kvůli vám váš Bůh, který je dobrý! Druhá pointa tedy zní: neváhejte prosit, volat k Bohu, dožadovat se sluchu, předkládat mu svoje trápení, prosby, bolesti, žádosti, problémy. Nepřemýšlejte, jestli je vhodná doba, jestli jste dost dobří, nenechte si zahradit cestu k modlitbě vším tím, co bylo, co jste provedli či neprovedli, ani tím, co je, v čem zrovna žijete, co vás svazuje, ovládá či drtí. Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno. Nezapomínejte na modlitbu, volejte k Bohu, a on vás uslyší. A buďte si jisti, že od něj neuslyšíte: nemám čas, jsem unavený,

možná příště. Neuslyšíte výmluvu. Možná si to vlastně nedokážeme ani představit, ale Bůh není jako my. Je připraven naslouchat. Zároveň si to ale nelze představovat tak, že když se budu dost modlit – dost intenzivně, dost nahlas, dost dlouho, že to, zač se modlím, se mně musí splnit. Pán Bůh není automat na splněné modlitby, nedá se utlouct ani častou, ani hlasitou, ani výřečnou a květnatou modlitbou. I na naše modlitby reaguje podle své vůle – a to znamená často jinak, než my si přejeme a představujeme. Přesto však má smysl k němu vytrvale volat. To, co je nám zaslíbeno jako odpověď na naše modlitby, není sice jejich doslovné vyplnění, ale vlastně je to mnohem větší dar, než jen nějaká dílčí událost či věc: Jako odpověď na naše modlitby máme zaslíbený dar Ducha svatého. Možná se vám to nezdá na první pohled tak úžasné, ale Duch svatý neznámá nic jiného a nic menšího než: vodítko při rozhodování, pomoc, jak se orientovat ve světě; jak ve vší záplavě balastu a informací dokázat vyposlechnout to důležité; kde čerpat posilu, když je člověk nejistý; kde čerpat útěchu, když jsme smutní; kde čerpat ujištění a povzbuzení, když nám docházejí síly. Duch svatý není nic jiného než Boží přítomnost u každého z nás jednotlivě, Boží přítomnost, která člověka vede, pomáhá překonávat problémy, strasti, bolesti a trápení a která překonává slabost, samotu a nakonec i smrt. Dar Ducha svatého je to největší, co můžeme od Boha dostat, protože Duch svatý, to je Bůh sám u člověka. Proto neváhejme vytrvale prosit Boha. A všude tam, kde dostáváme dobré dary, kde dojdeme útěchy, pomoci a radosti navzdory všemu trápení, nouzi a smutku, všude tam vězme, že Bůh je s námi. Amen

(čtené kázání, autor Petr Gallus)